СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 292. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 16 грудня 1931. VOL. XXXIX. No. 292. Jersey City, N. J., Wednesday, December 16, 1931. THREE CENTS.

В КОНҐРЕСІ СПОРЯТЬ ЗПРИВОДУ МОРАТОРІЇ

НЕ ХОЧУТЬ ПРИЗНАТИ ПРЕЗИДЕНТОВИ ПРАВА РІШАТИ В ТАКИХ СПРАВАХ, НЕ ДІСТАВШИ ПОПЕРЕДНО ДОЗВОЛУ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — У конґресі буде таки більшість послів і сенаторів за те, щоби затвердити Гуверову мораторію, дану европейським державам, які довгують Америці. Але найбільше обурені посли тим, що Гувер заявив, що коли держави запитають у день платности довжної рати, себто в день 15 грудня, чи мають платити, він їм відповість, що невиконання зобовязання не буде вважатися провиною так довго, поки конґрес не вирішить цеї справи.

Дехто з послів, головно демократи, казали, що в Ню Йорку є вже зложені гроші на заплату довжної рати з боку Великої Британії, Італії й Франції, але супроти заяви Гувера ті гроші не підуть до державної скарбниці, лише до кишень американських банкирів, котрі подавали приватні позички.

Посол Бек взивав послів поперти президента. Ві казав, що світ знає чотири великі катастрофи: упадок римської держави, трицятьлітню війну, Наполеонські війни і теперішню економічну кризу, яка завдала удар цілій людській цивілізації й не знати, куди вона ще світ заведе. Він каже, що неможливо стягати тепер довги зі знищених европейських держав, бо це побільшує економічну катастрофу всіх держав, а з ними й Америки, яка всюди має свої інвестиції.

РЕПУБЛИКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ БУДЕ В ШИКАҐО.

ВАШИНҐТОН. — Більшість членів Республиканського Народного Комітету заявляється за те, щоби наступна конвенція відбулася в місті Шикаґо.

На конвенції буде 1,154 делеґатів.

ГУВЕР НАСТРОЄНИЙ ОПТИМІСТИЧНО.

ВАШИНҐТОН. — Републиканці дуже зажурені ситуацією і не бачать виглядів на побіду при президіяльних виборах. Кажуть, що тільки промахи демократів зможуть їх виратувати. Знову президент Гувер певний, що бизнесова ситуація до часу нових виборів поправиться та що републиканська партія вийде знову з виборів побідно.

ТИЛЗОН ЗА РЕФОРМУ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Посол Джан Тилзон, бувший републиканський лідер у палаті послів і особистий приятель Гувера, заповів, що він вносить проєкт зміни конституції в такий спосіб, щоби алкогольну проблему віддати стейтам до вирішення з тим, що не сміє бути повороту до салунів.

Тилзон каже, що в той спосіб усунеться з Вашинґтону прогибіційну справу, яка там не належить, а віддасться її до вирішення стейтам; в стейтах хай уже нарід рішає, як хоче.

Тилзон належав до тих републиканців, котрі попирали вето президента Вилсона, яке він заложив проти 18 поправки. Кажуть, що Тилзон, як приятель Гувера, не міг зробити такого кроку, не поговоривши попередно про це з президентом.

ПАЧКУВАЛИ КОНЯК У ХЛІБІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — На почті завважили кілька пакунків з бохонцями житного хліба, надісланого з міста Штутґарт у Німеччині до одного Филаделфійця. Один пакунок впав на землю, а почтовий урядовець почув якийсь дивний звук. Розкроїли хліб і знайшли там фляшку старого коняку з 1880 року. В інших бохонцях були такісамі фляшки.

ЗАБЕЗПЕЧЕНО ПЛАТНЮ РОБІТНИКАМ У БЕТЛЕГЕМ СТІЛ.

НЮ ЙОРК. — З інформацій, які дав Юджін Ґрейс, президент „Бетлегем Стіл Корпорейшен" виходить, що 7,000 робітників, котрі працювали в фабриці компанії в Лакавана, Н. Й., матимуть запевнену роботу. Працюватимуть менше днів на тиждень, але всі й зароблятимуть приблизно стільки, щоби могли житити.

Отсе запевнення наступило наслідком ріжних інтервенцій, між іншими й Гувера, бо положення робітників цеї фабрики є нужденне.

БАНКРОТУЮТЬ ГОЛОВНО МАЛІ БАНКИ.

ВАШИНҐТОН. — Дж. В. Пол, контрольор грошевого обороту, подає, що в часі від 1 січня 1931 до 30 вересня б. р. замкнено в Злучених Державах 8,000 банків, а з того тільки 37 більших банків.

ЗАПОВІДАЄ ЗМІНИ В РОСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Честер Аплтон, інжинір з Клівленду, котрий працював у совітських фабриках, повернувся з Росії й каже, що там прийде незабаром до революції, але спокійної, без проливу крови. Робітники перестануть самі працювати і змусять уряд до перевірки дотеперішнього господарства й цілковитої зміни управи.

ПОКІНЧЕНО 17-ЛІТНЮ БОРОТЬБУ ЗА СЕПАРАТНІ ШКОЛИ.

Суддя Годжинс у Торонті покінчив 17-літню боротьбу за сепаратну французьку школу в тому місті, коли зніс т. зв. безнастанний інджонкшен ще з 1914 року. Того року кілька торонтонських патріотів постаралися про судову заборону навчання в тій школі тому, що там не було „кваліфікованих учителів". На ділі є це школа католицька з французькою мовою навчання.

НА АМЕРИКАНСЬКИЙ СПОСІБ.

Вінніпеґська поліція має клопоти з вишуканням двох бандитів, які застрілили в хінській дільниці багатого Китайця. Вбийники були також Китайцями. Показується, що китайські ґемблери спровадили заплачених убийників, щоби вони спрятали судового переkладника Китайця, який знав забагато про ґемблерські спелюнки. Його підозрівали в донесеннях поліції. Тимчасом через помилку застрілено іншу особу.

УДАВАВ НІМОГО, ПОКИ НЕ СТРАТИВ МОВИ.

Віденський злодій Шольц, увязнений за ріжні крадежі, так довго вдавав німого, що нарешті дійсно стратив мову: довго невживані голосові знаряди стратили свою пружистість, що лікарі ствердили понад усякий сумнів.

ЗЛОЧИНЦІ ОДИНАКИ.

Американська статистика ствердила, що у вязницях Злучених Держав сидять пересічно серед кожної сотки злочинців — 44 одинаки. Цікава подробиця, яка не свідчить у користь „модерної" системи: одна дитина в родині. Зрештою те явище цілком оправдане. В родинах, де є багато дітей, вони змалку привчуються до дисципліни, до огляднощи супроти рідні й до любови ближнього.

ЛІКАР ЗАТРОЮВАВ НЕВИЛІЧИМИХ ПАЦІЄНТІВ.

Німецький лікар, д-р Буков з Берліна, був того погляду, що невиліичимих пацієнтів треба отруїти й увільнити їх в цей спосіб від вічного терпіння. Він отруїв 39 пацієнтів, а вкінці й себе самого. Зробив він це тому, що утруїв помилково і свою дружину. Він ствердив, що його дружина має рака, а що лічення цеї недуги покищо неможливе, то отруїв її. Та по її смерти він ствердив, що первісна діягноза була фальшива. Маючи вкиди совісти, отруїв сам себе.

НІМЕЧЧИНА ВСЮДИ ГОРОЮ.

12 тисяч близнюків родиться кождого року в Німеччині. У 150 випадках родяться там трійняки, а кождого року є випадок, що родяться чвораки.

КРАЇНА МОЛОДИХ ВДОВИЦЬ.

В Індії є під цю пору понад 40 міліонів вдовиць, з яких більшість є понижче 18-го року життя.

НОВІ ПОКЛАДИ ЗОЛОТА В МАНІТОБІ.

З Вінніпеґу доносять, що в околиці Су Лукавт викрито багаті поклади золота.

ВІН НЕ ДІСТАВ ПРИКАЗУ ПОКІНЧИТИ ВІЙНУ.

З Ріо де Оро в Африці, що знаходиться під еспанським володінням, доносять, що в африканських пустарах, які належать до Франції, знаходиться німецький старшина з другого уланського полку бувшої цісарської армії, поручник Еріх фон Заєн. Він зорганізував там кілька тамошніх диких племен і зводить боротьбу з французьким чужинецьким леґіоном. Ще в жовтні 1916 року німецьке підводне судно висадило його на африканський беріг, щоби підбурював місцеві дикі племена проти французького володіння. Підводне судно мало по якомусь часі вернутися й забрати його назад до Німеччини. Однак через французькі торпедові судно воно не вернулось і по часі німецькі військові круги зовсім забули про того старшину. Тимчасом він, не маючи ніяких вісток із штабу німецької армії, зі зорганізованими відділами дикунів нападав на французький леґіон і нищив його. Минулого року підчас боротьби з відділом французького чужинецького леґіону зловив він одного старшину-Німця, який, як показалося, був німецьким старшиною підчас світової війни, а по скінченню війни вступив до чужинецького леґіону. Цей бувший німецький старшина оповістив Еріха, що війна покінчилася ще в 1918 році й заключено мировий договір. Одначе Еріх відповів, що не має ніякого приказу від нового німецького уряду занехати війну з Французами, тому провадитиме війну далі. І провадить її досі.

БАНДИТ ТРИМАВ ТРОХ ЛЮДЕЙ ПІВ ГОДИНИ В ПУЛРУМІ.

У вівторок ранком до пулруму Павла Грецука в Едмонтоні прийшов молодий чоловік у робітничій блюзі й, вимірivши револьвер у Грецука, приказав йому і двом присутним, Миколі Стефурові й Михайлові Козланюкові, піднести руки вгору. Коли вони це зробили, сказав Стефурови повязати шнурком руки двом іншим, а самому положитися на землю. Відтак обшукав їх, забрав від власника пулруму 28 долярів, від Стефура 60, а від Козланюка 40. Ціла процедура тревала пів години. Вкінці грабіжник згасив світло в пулрумі й вийшов. Повідомлена поліція кинулася шукати бандита, одначе покищо не вдалося попасти на його слід.

ВІЙНА ПРОТИ БОГА.

Товариства безбожників у Росії розпочали сильну агітацію проти віри і віруючих. Із кличем „Геть від Бога!" завзивають безбожники всі комуністичні організації на світі, щоби вони розпочали також війну проти Бога. Доброю оказією цеї пропаґанди будуть цьогорічні Різдвяні свята.

ВСЕСВІТНЯ ПОЛІЦІЯ НА БОРОТЬБУ З БОЛЬШЕВИЗМОМ.

Префект паризької поліції, Кіяп, обїжджає всі европейські поліції, щоби встановити основні підвалини в усесвітньому мирілі в справі боротьби з підпольною комуністичною пропаґандою. У цій організованій боротьбі приймуть участь поліції всіх европейських держав.

НОВА ФУНЛЯНДІЯ ДУМАЄ ПРО КОНФЕДЕРАЦІЮ З КАНАДОЮ.

В Новій Фунляндії, яка під правно-політичним оглядом є незалежною від Канади і працюється автономно в складі британської імперії, задумує приступити до конфедерації з Канадою як осібна провінція. Кажуть, що змушують її до того фінансові клопоти. Серед незначних чисельно кругів повстала думка злуки зі Злученими Державами, одначе та ідея не має виглядів.

ПОСТРІЛИВ СВОЄГО ТОВАРИША.

Два приятелі, Іван Плоць та Федір Ільків, мешкали в одній кімнаті в одному з едмонтонських готелів. Вони постановили вибратися разом на полювання на цілу зиму й приготовлялися до того. В пятницю Ільків оглядав рушницю. Вона вистрілила й куля пройшла крізь сидячого оподалік Плоця. На вид окровавленого приятеля Ільків вибіг з рушницею на двір і хотів кинутися в ріку, одначе не мав відваги й лише кинув рушницю. Його арештовано й судитимуть за поранення, а Плоця забрано до шпиталю. Куля лише задраснула серце раненого й є можливість, що він вилікується. І Плоць і Ільків зізнають, що вистріл наступив випадково.

ПОМЕРЛА В ТРУМНІ.

В однім чеськім селі стався цими днями незвичайний випадок. Жінка одного селянина захорувала на вибух крови. Її родина думала, що жінка померла і похоронила її. Гробареви здавалося, що в трумні щось шкрабає. Він побіг скоро до чоловіка померлої і повідомив його про це. В короткім часі збіглися на цвинтар похоронні гості. Коли прийшов лікар і священик, тоді викопано трумну й отворено її. В трумні знайшли жінку обернену. Всі спроби оживлення показалися безуспішними. Нещасну похоронено живцем.

КОЛЬОСАЛЬНІ ВИДАТКИ ПОЛЬЩІ НА ЗБРОЄННЯ.

Помимо скорочення державного буджету 400 міліонів на 2.4 міліярдів, військовий буджет остався майже без зміни і виносить 831 міліонів золотих.

Президент бльоку більшости, Славек, обґрунтовував так цей факт на засіданні сойму: „В імени правительственного бльоку заявляю, що ми витаємо велику осторожність, яка показалася з нагоди задержання військового буджету, як уповні оправдану і як вплучний осуд світополітичного положення. Доки ріжні держави, які не можуть запанувати над своїми власними трудноцами, роблять досить часто пропаґанду через непокликаних чинників і організації проти границь сусіда, силує нас необхідність наслідків такого стану вдержувати наше повне поготівля оборони".

СПАЛЕНА ДИТИНА.

В селі Кисилицях (Буковина) оставила Олена Стрищка 4-місячну дитину в колисці коло печі й пішла доїти корови. З печі упала лямпа до колиски й розбилася. Колиска згоріла разом з дитиною.

ҐІТЛЕР ПОСПІШНО ВИЇХАВ З БЕРЛІНА

У НЬОГО ПРИЙШЛО ДО СВАРОК ЗІ СВОЇМИ ПОМІЧНИКАМИ. ЩЕ ДОСІ НЕ ОГОЛОСИВ ЗАПОВІДЖЕНОГО ОТВЕРТОГО ЛИСТА ДО КАНЦЛЕРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Лідер німецьких фашистів, Ґітлер, несподівано лишив готель „Кайзергоф" у Берліні й з частиною своїх помічників виїхав поспішно до Мінхена, де знаходиться головний штаб фашистівської партії. Нікому не відома точна причина відїзду Ґітлера, але думають, що його відїзд стоїть у звязку зі сваркою, яка виявилася між ним та найближчими його помічниками. Ґітлер заявив, що він має дещо змінити в партійній програмі й тактиці, щоби мати можливість співробітничити з партією німецьких централістів. Проти змін, які Ґітлер хотів запровадити диктаторським шляхом, запротестували його помічники.

Кажуть, що Ґітлер рішив змінити програму й тактику фашистів після того, як його відвідали два промисловці з Рура, які фінансово підтримують Ґітлера. Заповіджений отвертий лист Ґітлера до канцлера Брюнінґа, що мав зявитися в чужинецькій пресі, досі не зявився. Кажуть, що Ґітлер начерк такого листа забрав з собою до Мінхена. Є також чутки, що Ґітлер утік перед його арештом, що намірював зробити пруський міністер Северінґ.

В Гайдельберґу поліція перевела ревізію в палаті фон Райхенава. В той час у палату були запрошені гості зі значних німецьких родин. Поліція забрала кореспонденцію власника палати й навіть перевела ревізію кишень гостей. Поліція шукала ріжних документів і листів у звязку з активністю Ґітлера.

ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ КИТАЙ ЗАЛИШИВ МАНДЖУРІЮ.

ТОКІО (Японія). — Новий премієр-міністер, Кі Інукай, у першім своїм інтервю з кореспондентами ґазет заявив, що Японія далі домагається неґайного виходу китайських військ з Манджурії в районі міста Чінчов. Коли китайські війська звільнять Манджурію, тоді Японія почне відтягати свої війська з ріжних частин окупованої ними Манджурії в район Південно-Китайської залізниці, яка завжди знаходилася під охороною японського війська.

Далі премієр говорив про великі матеріяльні інтереси Японії в Манджурії, яких вона мусить там пильнувати й боронити, а також про те, що Китай повинен виконувати всі свої договори з Японією.

КАЙ ШЕК ЗРЕЗИҐНУВАВ.

НАНКІН (Китай). — Президент републики й головнокомандуючий усіми китайськими військами, ґенералісимус Ченґ Кай Шек, уступив зі свого становища. Частина уряду не хоче погодитися на його уступлення й домагається, щоб він далі лишився на чолі націоналістичного китайського уряду.

Настрої проти Кай Шека змінилися після того, як виявилося, що Ліґа Націй не примусить Японців звільнити Манджурію. Уступлення Кай Шека викликає нові ускладнення в Китаю.

ПОЛЬЩА ПРОТИ ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Сюди вернувся з дводенної візити до Лондону міністер справ заграничних, Залеський. Він в інтервю з ґазетами заявив, що тепер Англія буде знати, чому Польща є проти обеззброєння й чому вона домагається певних ґарантій підчас конференції в справі обеззброєння, яку скликає Ліґа Націй.

Залеський певний, що тепер в Англії ліпше розуміють польську зовнішню політику, ніж її розуміли до його поїздки.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАСУДИЛИ 77 ОСІБ „ЗА КРАДІЖ ХЛІБА".

МОСКВА (СССР). — В Астрахані покарано вязницею 77 осіб за те, що вони викрадали картки на одержання пайків хліба й на них одержували хліб для продажі його по високих цінах. Десятьох засуджено на 10 років вязниці кождого, а інших на коротші речинці.

Комуністичні ґазети пишуть про невдачу колективізації сільського господарства, про „саботажі" колективів при здачі державі своїх урожаїв і закликають до репресій проти колективів. Руїна транспорту, особливо залізничого, довела до того, що залізниці не можуть виконувати навіть харчових перевозок, що ще більше погіршує харчовий стан радянщини.

УБИЛИ СУДДЮ В БЕНҐАЛІ.

КАЛЬКУТА (Індія). — Новий вибух терору почався в бенґальській провінції. Дві студентки каледжа вбили суддю Стівенса в Камілі, коли він приняв їх у себе в кабінеті. Студенти прийшли до нього в канцелярію з написаним судовим проханням.

Цей атентат викликав велике враження й розголос, тим більше, що суддю Стівенса вважали прихильником Індійців. В Бенґалі починається знову активна боротьба проти Англії, чим тепер заклопотаний уряд віцекороля Індії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association. Inc

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ І ДАЛІ СУДЯТЬ

Посол, полковник Веджвуд, звернувся в листопаді в анґлійськім парляменті з запитом до секретаря заграничних справ про долю 100 осіб української національности, арештованих польським урядом з політичних мотивів у Львові й у Східній Галичині при кінці вересня. На те дано відповідь з боку уряду, що британський посол у Варшаві подає, що арештовано приблизно коло 30 осіб у звязку з убивством Голуфка.

Це вже не перший раз доводиться ствердити, що анґлійський посол у Варшаві постійно намагається обороняти Польщу й тому невірно представляє польські переслідування й арешти, бо їх зменшує або промовчує. Та мимо того зявляються в анґлійськім парляменті щораз нові запити в справі „пацифікації", автономії Галичини й арештовань Українців у Польщі. Ті інтервенції корисні для нас хочби з того боку, що вони вказують перед світом на те, що на українських землях під Польщею є постійний зріст українського спротиву проти польського панування.

Нема одного дня в Галичині, який не приніс би нових арештів. Сотки молоді виарештувано зприводу вбивства Голуфка. Виновників ще досі не зловлено, але велике число арештованих ще далі держать по арештах.

І нема одного дня, щоби не відбулася в якімсь місті, Львові, Стрию, Коломиї, Чорткові чи деінде, якась розправа проти одного чи кількох Українців і Українок за „державну зраду". І раз-у-раз западають нові вироки польських суддів, які запаковують польські тюрми українською молодю. А час від часу видають смертні присуди, як той у Львові, що засудив недавно на кару смерти Юрія Дачишина, або той у Чорткові, що позбавляє життя Івана Скорупського. Обидва засуди є за „державну зраду" і „шпіонажу" й обидва оперті на зізнаннях польських аґентів та поліційних конфідентів.

У тім самім часі западає ще один характеристичний присуд. Ото засуджує польський суд молодого студента Івана Мицика на 15 літ тюрми за приналежність до УВО та за вбивство Евгена Бережницького. Підсудний зізнав перед судом, що „приналежність до УВО вважає за честь і за обовязок кожного Українця", а вбив Бережницького як член УВО на „приказ свого провідника", бо Бережницький був провокатором.

Оттакі то річи діються тепер на нашій рідній землі.

О. Сновида.

СОЮЗ ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКИЙ?

Всім знані симпатії націонал-демократів польських до Росії — давніше царської, тепер — большевицької. В своїй нашумілій книзі („Свят повоенни і Польска") Роман Дмовський отверто розписується про своє захоплення совітами, так, що аж дивується читач, чому він не радить запровадити й у своїй вітчині „владу рад"...

Менше знані є симпатії до совітів правлячої ґрупи, санації: цеж вона ішла в 1920 р. на Київ, отже як може вона сприяти большевизмові? Але в політиці неодно міняється. І коли читати пресу санаційну, то побачите, що з усіх можливих режімів в Росії, уважає вона за найвигідніший для Польщі — власне большевицький.

Ці загадки і комбінації приходять до голови зприводу нової політичної бомби — очікуваного заключення польсько-російського пакту про неаґресію. Два місяці тому Литвинов осмішив польський проєкт про неаґресію, просто осмішив ініціятиву Залеського, якою той похвалився в Парижі. Заявив, що ані думає Росія заключати такий пакт про неаґресію, який собі жичить Польща. Бо остання хотіла втягнути в цей пакт, крім себе і Росії, ще й Румунію і балтицькі держави. Росія про це чути тоді не хотіла, стремлючи — вірна своїй системі — пактувати з кождим контрагентом зосібна. І ось, тепер... нагло все зміняється. Литвинов — той самий неуступчивий Литвинов (Валлах), приймає пропозицію польського посла в Москві, Патека і пропонує взновити перервані у вересні переговори на ту тему. І то так, щоби за підставу тих переговорів взяти — якраз старий проєкт з польськими доповненнями...

Ясна річ, що це не є жадний сукцес польської дипльоматії. Бо надумалася повернути до переговорів Росія головно під впливом захитаного фінансового становища свого союзника, Німеччини, приходу до влади консерватистів в Анґлії, ну і японської офензиви в Манджурії. Все ліпше на всяку евентуальність (хоч як совіти тремтять перед війною) — всеж ліпше мати забезпечені зади. Це й є причина наглої уступчивости Литвинова. Але не це важно; важно, що ситуація міжнародня складається так, що змушує Росію шукати порозуміння з Польщею, а Польщу знова (з огляду на ґітлєризм) — порозуміння з Москвою...

Як в 1667 році (Андрусів), як в 1921 (Рига) обидві сторони — простягають собі руки, щоби порозумітися і не нападати один на другого, лиш жити в приязні з собою... А щож буде, спитають наші совітофіли, з прилученням Галичини до „матушки Москви"? А, нічого не буде, може почекати... А щож буде з гаслом „за нашу і вашу вольноcць", з походом Варшави на Київ? — спитають наші польонофіли. А, нічого не буде, можуть заждати...

І одно і друге — це є фрази, яких часто уживають дипльомати, але яких не належиться брати поважно.

Пригадується мені перекавана мені розмова одного впливового осібняка Польщі з одним наддніпрянським еміґрантом. — Ви не є большевик? А хтож ви є"? — Я націоналіст. — А, це ще гірше. Большевики нам нічого злого не зроблять, ані ми їм. З ними договоримося. Але національна Україна в Київі... Но, то тоді хіба будемо мусіти пакувати тут куфри...

Ідея порозуміння Варшави з Москвою стає поволі дійсністю. З нею треба числитися нам, і числити—лише на власну силу свого народу.

Гріш, що даш на рідні школи,
Не пропащий гріш ніколи.
Вернеться, зросте він згодом
В міліони між народом.

А віддасть його Вкраїні
Молоде те покоління.
Що у рідній вчилось школі
Добувати долі-волі.

—o—

Буджетові видатки „Рідної Школи" в Старому Краю обчислені на цей рік на 240 тисяч долярів. Жертвенністю треба зібрати 130 тисяч долярів. Поможім у цьому нашим Братам.

„Я ДІСТАВ ПРИКАЗ УБИТИ ПРОВОКАТОРА".

Розправа проти Івана Мицика, члена УВО.
Присуд: 15 літ тюрми.

—o—

В четвер, дня 19-го листопада, відбувся перед львівським судом присяглих процес проти **Івана Мицика,** ґімназійного абсольвента, літ 21, з Синевідська Вижнього.

Акт обвинувачення закидав підсудному:

1) Приналежність до тайної протидержавної орґанізації УВО, яка поставила собі за мету відірвати від польської держави полудневo-східні окраїни; придумування та виконування терористичної акції на припоручення тієї орґанізації; дальшу співучасть у намаганнях відірвати частини польської держави від цілости, збільшити і викликати небезпеку для держави з зовні та викликати повстання і домашню війну в середині держави.

2) Підступне вбивство Евгена Бережницького двома револьверовими вистрілами дня 16. червня 1931 на вул. Ґродзіцьких у Львові.

3) Намагане вбивство робітника Станислава Свідзінського, який хотів перепинити його втечу.

Всі ці провини підходять під пар. карного закону, а саме: під 1) — злочин державної зради з пар. 58 ц.: 59. б. II. карн. зак.; під 2) злочини убивства з пар. 134, 135, I. і III. карн. зак. і під 3) злочин намаганого вбивства після пар. 8. карн. зак. вбивства з пар. 134. і 1335. IV. карн. зак. каригідних після 136. пар. з приміненням § 34. к. зак.

Після відчитання акту обвинувачення переслухали підсудного.

Предс.: Ви почуваєтеся до вини?

Підс.: Ні. Бо приналежність до УВО вважаю за честь і за обовязок кожного Українця. І кожний член УВО мусить виконувати приказ свойого провідника, без огляду на те, чи приказ домагається від нього розкидування летючок чи вбивства.

Предс.: Від коли ви є членом УВО?

Підс.: Від 5-го червня 1931 р., цебто від дня, коли я здав матуру. Перед тим я був лише новиком.

Предс.: Яка є ціль УВО?

Підс.: УВО поставила собі за мету боротьбу з окупантами всіх українських земель аж до перемоги.

Дальше підсудний зізнає, чому вбив Бережницького. Вбив його тому, бо дістав такий приказ від свойого провідника. Провідник заявив підсудному, що Бережницький провокатор і що він мусить згинути та показав підсудному Бережницького під воротами школи. Ділялося це другого дня по заприсяженні (6. VI. 1931).

Чергового дня виїхав підсудний до дому до Синевідська Вижнього, щоби забрати свій револьвер „Штаєр". До Львова вернувся 13. червня в 23 год. і пішов прямо на забаву до „Ремісничої Палати". На другий день, 14. червня, пішов після полудня на площу „Сокола Батька", бо сподівався там зустрінути Бережницького й виконати приказ-присуд УВО. Там його зустрінув, але не вбив, бо той зник йому з очей. Вечером того дня пішов під мешкання Бережницького та ждав на нього до 10. год. Ніч переспав у товариша, перебрав інше вбрання та на другий день знову без успіху ждав від 8—10 год. вечора під хатою Бережницького. Тому змінив плян: постановив убити Бережницького тоді, коли той виходитиме з дому до школи — перед 8. год. рано. 16. червня в 7.45 год. вийшов Бережницький у товаристві Кордиша зі свого мешкання та пішов вулицею Ґродзіцьких у напрямі Ринку. Обвинувачений пішов за ним і з віддалі двох кроків вистрілив двічі з револьвера, міряючи в лівий бік плечей Бережницького. Опісля хвильку пождав, бо не знав, чи Бережницький смертельно ранений.

Коли побачив, що пок. Бережницький захитався, підсудний почав утікати. На вул. Вірменській побачив поліцая. Змінив свій плян утечі. Зі Скарбівської вулиці побіг на Підвалля. Тут з усіх сторін окружила його нагінка і поліція роззброїла його. У слідстві зізнав спершу, що він Василь Іренко. Опісля признався до справжнього назвиська.

Предс.: А колиб ви не були виконали приказу, чи знали ви, що вам загрожувало?

Підс.: Розстріл.

УВО — зізнає дальше підсудний — мусить боротися з провокаторами, бо в противному випадку вона розлетілася б. Присуд смерти видають судді УВО завжди на підставі доказів. Після виконання присуду підсудний тікав не зі страху перед карою, але тому, що він, як карний член, потрібний є для УВО і лише для неї хотів зберегти своє життя.

Після переслухання підсудного зізнавали лише трохи свідки: поліцай Кулаковський та робітники Свідзінський і Кметь. Описували вони втечу підсудного.

Після промови прокуратора, що говорив про діяльність УВО та її небезпеку для польської держави, виголосив річеву промову обор. д-р Ганкевич, в якій прохав суддів присяглих, щоби судили підсудного не як злочинця, але як жовніра, що дістав приказ виконати присуд. І тому моральна відповідальність спадає не на підсудного, але на тих, хто йому велів цей приказ виконати.

Вердикт суддів присяглих був такий:

На перше питання в напрямі державної зради з пар. 58. ц. к. з. — потвердили присяглі 12 голосами вину обвинуваченого. Друге питання в напрямі скритовбивчого душогубства пок. Бережницького з пар. 134 135 з. к. потвердили присяглі 11 голосами. Третє питання про намагане вбивство св. Свідзінського: 10 голосів ні, 2 так. На четверте питання в напрямі позбавлення свідка Свідзінського працездатности більше одного місяця — 10 голосів так, 2 ні.

На основі вердикту суддів присяглих **трибунал засудив Івана Мицика на 15 літ важкої тюрми.**

Розправою кермував радн. Тертіль, обвинувачував прок. Стефан Мінасович, боронили: д-р Ганкевич та д-р Старосольський.

(„Новий Час").

Кождий сотик, кождий даток
Нашій „Рідній Школі" в дар
Це майбутнього завдаток,
Це на ворога удар.
Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

П. Котович.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бувшого комсомольця).

(39)

Нема сумніву, що зовнішній конфлікт міг би привести до повної катастрофи сучасного режіму в СССР. Голодна, обідрана, принижена людність радянського союзу не схоче й не буде вмирати за Сталінову політику, хоч большевики й не від того, щоб, коли треба, заграти на російську патріотичну струнку.

Треба одначе зазначити, що реальність такого конфлікту дуже мала: великі держави не хочуть нової світової війни, а сусідні з СССР держави (Польща, Румунія, Туреччина) навпаки, заінтересовані в тому, щоби большевицька влада трималася якнайдовше. Саміж большевики війни не почнуть: доба „грюкання дверми" давно скінчилася; надії на „світову революцію" розвіялись як дим, тож на що комуністам починати нову війну, в якій вони нічого не вигралиб, а ризикувалиб програти **все!**

Мені уявляється найреальнішим шляхом ліквідації большевизму — внутрішний упадок, як наслідок діяння внутрішніх соціяльних сил у Росії та на Україні.

На мій погляд, уже минув той час, коли компартія могла сама скасувати свою диктатуру й добровільно вернутися до демократії. Вже занадто полюбили комуністичні провідники панування, щоб отак собі, ні з того ні з сього, сказати: годі, нічого не виходить, давайте, хлопці, станемо демократами... В історії приклади такого самозречення диктатури не траплялися; не піде добровільно на „димісію" й Сталінова кліка.

Крім того ідейний розклад компартії зайшов так далеко, що колиб навіть (уявім собі фантастичний випадок) московське політбюро й хотіло перейти до демократії, то воноб не було всилі це рішення здійснити: всякий натяк на зміну системи викликав би в рядах компартії таке замішання й паніку, що не можна булоб і говорити про „орґанізований відступ на заздалегідь приготовані позиції". Це булоб сиґналом до загального хаосу.

Не треба забувати, що большевизм уже 13 років систематично виховує комуністичну молодь у дусі, ворожім до парляментарної демократії, зокрема до західньо-европейської соціялістичної демократії, для якої не знаходять інших виразів, як слова зневаги, глуму, ганьби й безмежної ненависти.

Поміж комсомольцями, яких я зустрічав на Україні та в Росії, я бачив дуже мало таких, які моглиб після краху большевизму стати демократами. Виховані по военному, в дусі безкритичного сліпого послуху, позбавлені проповіддю „партійної етики" всяких моральних підвалин, ці елементи творять ідеальний ґрунт для всякого роду диктаторських спроб.

Натомісць „радянський апарат", службовці, інтеліґенція, зосібна студіююча позапартійна молодь — це без сумніву люди ворожі до всякої диктатури.

З огляду на вказані настрої комуністичної партії, думається мені, що без „хірурґічних засобів" ліквідація большевизму не пройде. Без масових рухів робітництва, селянства та армії большевизм могтиме ще триматися в знищеній країні.

Чи можливі повстання робітництва й селянства? Можливі, вони й бувають (Одеса, Голта, Нахичевань, Кубанщина), але ці спорадичні виступи, без участи війська, наперед можна було сказати, що скінчаться невдачею, бож ніяка мабуть влада в світі не підготовляє так систематично й цинічно спеціяльні кадри для війни з „внутрішнім ворогом", як диктатура большевицька.

Найбільш бажана булаб така ліквідація большевизму, в якій взялиб участь всі елементи суспільства: робітництво, селянство, інтеліґенція, військо. Військовий переворот сам по собі міг би скінчитися посадженням якогонебудь Бонапарта, що тільки перемінив би червоний прапор на трибарвний російський.

Отже, чи можлива така спільність і однодушність робітників, селян і війська? Безперечно можлива й цілком реальна. З кого складається робітництво? Це у великій мірі недавні селяни. З кого військо? Теж на 80% з селян. Хоч як большевики старалися роздувати ворожнечу між робітництвом і селянством, посилаючи робітників на „колективізацію", всеж селянство розуміє й бачить, що робітники такі самі раби большевизму, як і селяни.

На Україні я спостерігав факти солідарности робітників і селян; вважаю, що тільки в такій спілці лежить запорука нашого визволення.

Дійсність показує, що українському народови важко своїми силами скинути большевицьку диктатуру: на Україні стоїть військо не українське; Українців посилають до військових частин на Сибір та в Туркестан. В цих обставинах скорше всього тільки тоді, коли почнеться рух і на Московщині, Україна зможе реально заявити свої права на незалежність. До цього моменту мають бути готові всі активні українські сили.

Ми не знаємо, чим скінчиться боротьба в Росії, але мусимо знати, за що ми маємо боротися в себе на Україні.

Ці завдання можна булоб сформулувати коротко так: орґанізація української демократичної держави з парляментом, вибраним на основі загального виборчого права; забезпечення українського републиканського демократичного устрою; ліквідація всіх шкідливих учинків большевизму на українське народне господарство — отже насамперед задоволення селян землею в таких формах, які найвідповідніші для розвитку українського сільського господарства (думаю, що мусить бути забезпечена певність володіння землею і продуктами праці з одночасним скасуванням примусових колективів. Усякі претенсії бувших поміщиків на володіння колишніми маєтностями мають бути рішучо відкинені).

В промисловості, на мою думку, треба буде дати волю приватній ініціятиві, але залишити в монопольному володінні держави ті підприємства, якими вона сама може успішно керувати (залізниці, вугільні та залізнорудні шахти і т. п.) та ті, що мають особливе загально-національне значіння.

Український нарід у свойому визвольному руху повинен уникати всього того, що може понижувати нашу визвольну боротьбу в очах культурного світа. Отже українська національна революція повинна відбутися без „отаманщини" і властивої їй анархічности та розвузданости, що в минулому приводило до погромів жидівської людности.

Це є, на мою думку, основна проблема української революції: **не допустити до перетворення боротьби українського народу за визволення в громадянську війну на Україні!**

Зокрема енерґійна й культурна жидівська маса, що складає значний відсоток людности по містах на Україні, тільки в такім разі поставиться активно-прихильно до нашої визвольної боротьби, коли побачить, що українська державна влада реально забезпечує життя, майно й права всіх громадян України.

Коротко: українська національна революція має найголовнішим завданням — завести на українській землі **порядок,** нормальний лад цивілізованої держави, хочби здійснення цього завдання вимагало найтяжчих кар для того отаманського шумовиння, що випливає на поверхню при всякому масовому руху, надягаючи маску „патріотизму" та „ідейности".

Для виконання цих, побіжно зазначених великих завдань потрібна співпраця українських політичних сил, розуміється тих, що хочуть будувати Україну демократичну, а не гетьманську чи диктаторську. Дуже небезпечно булоб підходити до нашого народу з такими кличами, які при свойому здійсненні привелиб до внутрішньої домашньої війни між громадянами України.

Співпраця тих сил, що хотять української демократичної републики, буде наявним фактом відразуж, коли почнеться на Україні **рух,** і, нема сумніву, що за волею українських робітничих і селянських мас підуть і ті, що на еміґрації снують фантастичні мрії про якусь іншу, недемократичну Україну, з пануванням нагайки й кулака над українським народом.

Мушу сказати з власного досвіду: за ці 10 років комуністичні батоги так остогидли нашим селянам і робітникам, що вже вони зовсім не мають охоти спробувати ще й нагайки якогось диктатора — „патріота".

На Україні ввесь час точиться невпинна боротьба з московськими окупантами, при чому українська національна стихія виходить уже поза межі сучасної української републики. Та обставина, що большевики змушені переводити „українізацію" й поза межами УССР, якнайкраще про це свідчить.

(Конець буде)

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбе нас вража лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ХТО СТВОРИВ ГІТЛЕРА?

З Франції надходять вісти, що там заклопотані тим, що в Німеччині можуть прийти до влади Гітлерівці. Тоді вони принесуть багато клопотів не лише Франції, але цілій Европі, а може й світови. Гітлеризм це ненормальне й нездорове явище, яке заплодилося й викохалося лише в страшних умовинах німецького життя. Безпорадність німецького народу й урядів перебороти економічну крізу дала Гітлерови можність створити свою групу з хаотичною програмою реакційного націоналізму й комуністичного експерименталізму.

Зі всіх держав найбільше завинила Франція в тому, що в Европі шириться гітлеризм та подібні до нього ріжні „ізми", включно до комунізму. Стараючися знищити на завжди економічну силу Німеччини, Франція перегнула занадто кия, якого одним кінцем, якщо дотепер ще не одержала, то напевно сама одержить по лобі. Боротьба з гітлеризмом у Німеччині матиме лише тоді найбільший успіх, коли будуть усунені причини, що породили його; а одною з основних причин є репарації. Знесення репарацій, або в крайньому разі значне окроєння їх, приведе до заспокоєння Німеччини, а разом з тим стане початком економічно-фінансового відродження цілого світа. Отсе той шлях, яким повинна піти Франція, а за нею інші держави, бо інакше цілком певно можуть сподіватися такого хаосу в Европі, який всеодно перекреслить усі репарації й мирові договори.

В ОДНІМ ФРАНЦУЗИ ТАКИ ПЕРЕМАГАЮТЬ НІМЦІВ.

Статистика населення в Німеччині та в Франції показує на те, що Франція почала збільшувати своє населення в значно вищій мірі ніж було раніше, коли часами населення Франції навіть зменшувалося. Зате Німеччина, в якій до Великої Війни населення збільшувалося дуже скорим темпом, тепер це темпо зменшила. Прибуток населення в Німеччині все зменшується, а у Франції збільшується.

До війни 1914 року рахували, що населення Німеччини в 1945 році має виносити 100 міліонів; але з теперішнього приросту населення виходить, що в тому році воно збільшиться лише до 68 міліонів. Перед Великою Війною на кожних 70 Німців припадало 40 Французів, а тепер уже припадає 42 Французів на кожних 64 Німців. Коли так далі піде в обох краях, то вже не за горами той час, коли населення Німеччини й Франції зрівняється, як воно було в часі французько-німецької війни в 1871 році, коли Німеччина розгромила Францію.

На наших очах зникає загроза недолюднення Франції, а разом з тим — німецька „небезпека" від великого зросту населення. Це такі наслідки війни й тих злиднів, які вона принесла Німеччині.

ЛЕКЦІЇ КОНГРЕСМЕНОВИ СИРОВИЧЕВИ.

Нюйорський конгресмен Сирович відвідав недавно радянську Росію. Вернувся звідти й виписав у нюйорській газеті „Ню Йорк Американ" те, що він там „бачив". Намішав цілу купу капусти з горохом, доказуючи, що населенню в Росії тепер ліпше живеться, ніж жилося колись. Дописався навіть до того, що селянство до приходу большевиків не мало власної землі, що російський уряд усе забирав у нього і т. п.

Бідна голова шановного конгресмена, що не поцікавилася заглянути в ріжні статистичні видання земств, чи навіть урядів, і не порівняла їх хочби з тим, що пишуть большевики в своїх виданнях. Тоді б п. конгресмен побачив би, як він обернув кота хвостом. Та тепер він має лекцію в тій же газеті від американського інжініра Давнса, який не був у радянщині кількаденним гостем, як Сирович, а працював у большевиків. Має добру лекцію від письменника й публіциста Дон Левина, що також відвідав Росію, але мав добру голову на карку та очі в ній, щоби бачити факти. Має також лекцію від бувшого віцепрезидента комуністичної торговельної місії в Америці, В. Дельгаса, який про большевицьку дійсність таки більше знає від Сировича.

Вони, а крім того ще сотки інших, пишуть і фактами доказують зовсім не те, що „бачив" у Росії Сирович. Всі плюси, які він написав про Росію, відносяться до тих часів, коли про большевизм ще ніхто там не чував; а все те, що він знайшов негативним, є не минуле, але якраз сучасне, комуністичне. Отак треба читати те, що написав ще один „знавець відносин у Росії", американський конгресмен Сирович, що до Росії „пішов, побачив і переміг", але свою власну здібність, якщо він її мав, спостерігати реальні факти життя — зовсім затратив.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Дня 15 листопада відбулось тут Листопадове Свято спільними силами двох поважних хорів: хору української прав. катедральної церкви з Филаделфії і хору місцевого. Обидва хори співали під управою о. І. Савчука.

На свято зібралася не тільки громада трентонська, але прибули в поважним числі громадяни з Филаделфії, Честер, Милвил і інших.

Хорові точки, виконані злученими хорами, вийшли надзвичайно гарно. Співано такі пісні: „Гамалія", „Їхав Стрілець", „Козака несуть", „Боже Великий, Отче всеміра", „Гандзя", „Зажурились Галичанки" й інші.

Хор жіночий відспівав дві пісні: „Ні мамо" і „Ой, дівчино, чия ти". Найкращою точкою був хор мужеський з піснями: „Ой на горі вітер віє" „Гей, нумо до зброї". На жадання публики хор мусів ці пісні повторити.

Піднести треба заслуги о. Дякова в зорганізованню взірцевої школи, що виступала на святі з гарними піснями та деклямаціями. В мужеськім хорі визначився сольовим співом теноровим п. М. Лесьновський, Пані М. Дяків і панна М. Скоропад співали дует „Крилець" і „Ой кудиж ти, ластівочко відлітаєш".

Соля сопранові: пані Дяків у піснях „Ой, одна я одна" і „Ох, деж той цвіт" і п-ни М. Скоропад у піснях: „Хустиночко", „Ой казала мені мати" і „На улиці не весело" вийшли чудово. Крім цього пані Дяків відспівала також кілька пісень американських.

Святочну промову виголосив п. С. Мусійчук (з Честер). Промова була не довга, але добре обдумана, і її приняли всі гучними оплесками подяки.

Поклик до збірки на поміч інвалідам і борцям України виголосив о. І. Савчук, а вступне слово і кінцеву подяку виголосив о. В. Дяків.

Чистий дохід зі свята піде на згадані цілі і буде висланий до краю через „Обєднання".

Присутні розійшлися з тим, що певно здобудемо свою державу, коли ще живе у нас такий сильний дух і така жива думка про її відродження.

Гість з Честер.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Жертви на Боєвий Фонд.

Дня 7 листопада відбулося поминальне богослуження по покійній Катерині Швець. На обіді зложили жертву на Боєвий фонд: Вергун і його жінка 5 дол.; по 1 дол.: Я. Швець, П. Василик, Г. Стасишин, М. Вийцеховський і К. Марущак; по 50 цнт.: П. Матвійчук, Яблонський, Марія Пендик, пані Завацька; Юлія Матей 30 цнт. Разом зібрано $12.30.

Гроші переслано через Обєднання з призначенням для УВО.

К. Марущак.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Зі стрілецького весілля на УВО.

В суботу, 24 жовтня 1931 р., одружився п. інж. Стефан Куропась з панною Тосею Мигаль. Інж. С. Куропась є знаним в Шикаго в громадському життю, є секретарем Стрілецького Гуртка ч. 6, як також був довший час редактором часопису „Україна". На весіллю, яке відбулося в Артистичному Клюбі, зложили весільні гості, на поклик п. Богдана Катамая, теперішнього співробітника „України", $30.30 на УВО.

Жертви зложили, як слідує: М. Новак 5 дол.; по 2 дол.: Молода пара, Т. Слабий, Т. Фльора, А. Хомич; по 1 дол.: Р. Смук, Л. Тягнибік, д-р О. Тарнавський, М. Леськів, Т. Шпікула, Н. Н., І. Побуцький, З. Морозович, Ольга Могачевська, Г. Стахняк, Марія Костерко, П. Жовнірчак, Г. Прокопенко, Г. Білецький; по 50 цнт.: С. Чуба, Т. Катаман, Т. Подола. Дрібними жертвами $1.80. Разом $30.30.

Гроші вислано для Укр. Військової Організації через „Обєднання".

Гриць Білецький.

КАРНЕГІ, ПА.

Листопадове Свято.

Дня 29 листопада с. р. Карнегійська громада святкувала день проголошення Державної незалежности Західної України.

Після врочистої панахиди за поляглих героїв, відправленої в тутешній церкві, о. декан Пелехович отворив концерт святочною промовою. Він горячими патріотичними словами загрів громадян до дальшої витревалої праці при відбудові української держави. Говорив про обовязки чесних й свідомих громадян зглядом свого народа, прикрашуючи свою бесіду відповідними цитатами нашого генія Івана Франка.

Діточий хор, під управою учителя Ягели, виконав вісім народних пісень, переплітаних деклямаціями. Сей виступ зробив дуже миле враження.

Добр. Орлик (Щит) член бувшої капелі Кошиця, відспівав дві пісні. Його гарний ліричний тенор та артистичне виконання дали нагоду слухачам пізнати красу української штуки.

Добр. Ярослав Ягело, студент университету, відограв на скрипці три сонати. Своєю великою технікою та чуттям очарував він присутних і за це дістав нагородження грімкими оплесками.

Головний реферат виголосив інж. В. Лалевич. Він виснив зібраним ціль і значіння Листопадового Свята, описав польські звірства з часу пацифікації" та закликав не впадати на дусі, а мати віру в свої сили та в те, що мимо тяжких перешкод, несправедливости і насильства Україна встане і пірве кайдани!

Дуже гарну промову виголосила п-на, Марія Бек, студентка прав. Вона змалювала воєнні події на рідній землі, котрі сама пережевала, описала великі геройства і посвяту Січового Стрілецтва, їх присягу повернути на рідні ниви у вільній Державі — та свою горячу незахитану віру в ліпшу і кращу будучність нашого народа.

Також адвокат Онишків виголосив коротку, але повчаючу бесіду.

Доходу було коло 20 дол., котрі комітет в короткі вишле через Обєднання на народні цілі.

Гість.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Вистава драми „В боротьбі за Волю".

Вистава драми „В боротьбі за Волю" відбулася в неділю, 29-го листопада 1931, у великій салі Українського Народного Дому. Саля була заповнена по береги. І, як було сказано, що Січовики все докладали найкращих зусиль, щоб все випало добре, так і цим разом вони не завели.

Сама драма є нова на українській сцені в Америці, хоч події представлені в ній є звісні нам з історії недавньої визвольної боротьби в Старім Краю. Хто брав участь в тій боротьбі, той — дивлячись на дії на сцені — переживає хвилі цеї бортьби; ті, знова, що стояли осторонь рідного краю, можуть уявити собі бодай частинку того запалу, що заволодів був серцями Молодої Галичини.

Хоч автор драми, звісний в американських січових рядах, Степан Мусійчук, не представив як слід того, що діялося у ріжних ділянках цеї боротьби, і хоч в самій штуці є недобори або перебори, але мушу сказати, що в неї він вляв усі свої чувства, усі свої думки і мрії...

Драма, на чотири дії, пять відслон, з живим образом, уявляє собою живого духа українського народу. Може не того духа, що в нас був, але того, що в нас бути повинен. Може підчас облоги Львова таких розмов і такого духа посвяти в наших людей не було, але вслуухючись у розмови на сцені, нам здається, що вони такі були, а як не були, то ще будуть.

Про саму виставу треба сказати, що Січовики заповіли, що вони не заведуть... і не завели. Колиж скажеться дещо терпкого на імя аматорів, то нехай вони зрозуміють, що це робиться не на те, щоб їх оскорбити особисто, але радше, щоб поправити. В. Мельничук в ролі діда жебрака вивязався добре, лише спів його не виходив як слід, невідповідно підібраний для старого діда. У своїй другій ролі, селянина Василя, він грав далеко краще. Не слід однак йому, старому селянинови, вигукувати в гурті „підемо, підемо всі" (до бою), тоді, коли війт відноситься з зазивом спеціяльно до молодіжи.

Іван Ґотра в обох ролях, Жида-Хаїма і польського команданта Ґурського, вивязався без закиду. Він і Галя Рознарівна, в ролі дівчини, були одинокими, що в траґічну атмосферу внесли трохи гумору.

Гнат Марчак в ролі війта, й І. Сойка, в ролі селянина, грали дуже добре. Їх рухи і голос надаються знаменито до цих роль.

Гурти випали не конче так, як повинно бути. Рухи не були свобідні, а також завважується брак знання роль. Це останнє було причиною недостаточних рухів і довгих перерв між кінцем бесіди одного і початком другого члена гурту, а це все складалося на брак природности гурту. Треба, щоб кождий знав добре свою ролю й у відповідну хвилю впадав у бесіду, творячи в цей спосіб нерозривний тяг гурткового заінтересовання. Також треба вистерігатися, щоб не звертатись очима до публики, як це кількома наворотами робив Іван і декотрі інші.

Заки перейду до трох найважніших роль, мушу завважити одно: та сцена, де Андрій умирає в присутности свого брата, не виходить дійсною. Чи тут вина автора чи аматорів — не знаю, але думаю, що бракує тут того, що зветься „першою поміччю" на полі бою. Замісць починати розмову, товариші зброї і брат раненого Андрія повинні дати йому води напитись, знайти і обмити та може й перевязати рану; ратувати його і аж опісля вести розмову. Може тому ми стратили сотки тисяч в убитих, що — замісць ратувати, вели з раненими політичні розмови...

Пані К. Стельмах, в ролі вдови, панна Софія Дубик, в ролі судженої і С. Атаманець, в ролі Андрія зібрали вінці лаврові. В траґічній ролі вдови, що вже втратила свого мужа, а тепер віддає Україні двох своїх синів, пані Стельмах доводила слухачів до сліз. А в Атаманця чудовий дар до сцени; і рухи у нього відповідні і голос зміняється відповідно до слів і хвилі.

Про ґру Софії Дубик хотілосяб сказати богато доброго. Вона, кажуть, перший раз виступила на сцені, а які чудові і природні у неї рухи... Здержуюсь про неї богато говорити, бо кажуть, що похвала в початках є причиною самопевности і занедбання. Але поправді сказати, коли панна Дубик буде старатися за кождим разом все ліпше віддавати свою ролю, вона принесе славу нашій сцені.

Сама драма — денебудь її будуть виставляти — заслугує на це, щоб публика заповнила салю по береги.

По закінченню драми сотник нюйорської Січи, а тепер Головний Отаман Чорноморських січей в Америці, Евген Драґінда, забрав слово і, навязуючи Живий Образ (остання сцена драми), візвав присутних закасати рукави і братись до активної і живої праці для визволення рідного народу з ворожих кайдан. А це наступить лише дорогою освіти, орґанізації і згідливої праці усіх кругів української суспільности.

Присутний.

БОТЛЕР, ПА.

Листопадове Свято.

Так як в кождій свідомій громаді відбуваються Листопадові Свята, так і в нашій громаді при українській православній церкві відбулося таке свято в честь поляглих борців за волю й свободу нашого народа.

Свято відбулося в неділю, дня 1 листопада. При виложеній могилі в церкві станули два священики, а то о. Махник, парох з Форд Сити, й нижче підписаний, котрі відслужили парастас за поляглих борців.

При тій нагоді зібрано жертви на У.В.О. як слідує: о. Пипюк 2 дол.; А. Кулик, Н. Н. і М. Сурґент по 1 дол.; Катерина Гринюх, П. Катрич, Ольга Пашко, Й. Цимбала, А. Сенько і М. Лучківський по 50 ц.; П. Волянський, П. Андрець, О. Зімянський, С. Федячко, Настя Дмитрик, Макар Лаврівський, п. Махник по 25 центів; дрібними жертвами 5 дол. 75 цнт. — Разом $15.75. Ці гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

По богослуженню в церкві відбувся гарний концерт, на якому співав наш хор, за що належиться подяка хорови.

о. Гр. Пипюк.

УКРАЇНСЬКІ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І КАНАДІ.

Отсим друкую четверту лісту Українців, котрі покінчили якийсь факультет в університетах Канади чи Злучених Держав Америки.

В сій лісті знаходяться лише імена тих, що вислали до мене виповнені форми. Інші, котрі хотіли би бути в слідуючій збірці, зволять написати до мене та подати мені свою адресу.

Андрейко Юрій, B.A., M.D.
Андрусишин Кость, B.A. M.A.
Балко Андрій, B.S., (бере M. D.).
Барабаш Іван, B.M.
Бахур Юр. B.S. in C.E., M.A.
Березінська Іванна, B.A., M.A.
Білаш Николай, B.A.
Білик Кирило, Ph.B., M.D.
Білоган Осип, Ph.G.
Боднар В. Г., B.S. in C.E.
Бойкович Михайло, D.D.S.
Бунька Николай, B.S. in E.E.
Буряк Михайло, M.D.
Ваверчак Володимир, LL. B.
Вавриків Максим, B.A.
Вавринюк А., LL.B.
Вахна Ілія, D.D.S.
Вацик Іван, M.D.
Верхомин Іван, M.D.
Гаврилів Павло, Ph.G.
Гаврилюк Ф. Т., B.A. (шкільний інспектор в провін. Саскачеван, Канада).
Гаврилюк Галя Б., B.S.
Гайович Василь, D.D.S.
Галич Василь, B.A., M.A.
Гассан Ю. А., B.S. in Agr. бере M.S.
Герман Григ. B.Ph., M.S.
Гнатишин Ник., B.S., M.D.
Гнатишин А., B.S., B.A.
Голубіцький Н. Д., M.D.
Грицак С. А., B.S. in Agr.
Гришко Юрко, D.D.S.
Гуменюк Теодор, LL.B.
Гуцуляк Павло, D.D.S.
Глова В., B.A., M.A., LL.B.
Говда Фавст, D.D.S.
Горецький Із., B.A., M.A. (посол до альбертійського сойму в Канаді).
Грановський А. А., B.S., M.S., Ph.D.
Гузеляк М., B.S. in Chem. (грав 5 років в Єнкі дружині бейзбол).
Дик Осип, LL.B.
Дима Борислав, M.D.
Довбуш Петро, B.A., B.S. in A.E.
Драган Ю. Е., M.D.
Дрогомирецький Пет., B.A. (бере M.D.)
Дубас Павло, D.D.S.
Дудан І. М., B.S. in Com.
Дужанський Василь, Ph. G.
Завойський А., LL.B.
Заяц Павло, D.D.S.
Залозецький М. Л., Ph. G.
Заячківський Григорій, B.S. in Economics.
Зварич І. П., B.S. in C.E.
Івах Онуфрій, B.A.
Ільчишин Д. М., B.S. in Agr.
Канчер Павло, B.S., D.D.S.
Копистянський Іван, LL. B.
Каськів Омелян, B.S.
Кібзей А. Т., M.D.
Ковальський Онуфр., B.A., M.A., Ph.D.
Корба Михайло, B.S., M.D.
Королишин Іван, B.A.
Косташ Г. А., B.A.
Косташ І. Ф., B.S. in Mi. E., M.S.
Кочій С., B.S., D.D.S.
Козяр П., B.A., LL.B.
Лазорович П. Е., B.A., LL.B.
Лазечко Михайло, Ph. G.
Лесюк Іван, B.S., B.S. in Phar.
Лукащук, Григ., B.A., M.D.
Лучкович Мих., B.A., (перший український посол в Домініяльнім Парляменті в Оттаві, Канада).
Лютак Анна, B.A.
Мадюк І. Т., B.S. in Agr.
Маліцький О. Е., LL.B., LL.M.
Малик Петро, B.S., in C.E.
Малевич Вол., B.S., in C.E.
Михаленко Н. Я., B.A., M.D.
Мігайчук Манолій, B.A., D.D.S.
Михайлюк Емануїл, LL.B.
Мельник Ник., B.S. in Mi.B.
Мельничук Мих., B.S., M.D.
Мегас Осип, B.A., M.D.
Міськів П. А., B.A., M.A. (посол до альбертійського сойму в Канаді).
Нагірняк Роман, B.S., LL.B.
Новак Григорій, M.D.
Огризло Стефан, B.S.
Огризло Евгенія, B.A.
Онофрєїв Марія, B.A.
Олексів Я., B.S. in M.E., M.S.
Оленець Михайло, Ph.G.
Онишків Вас., B.A., LL.B.
Оробко Іван, M.D.
Озеро С. В., LL.B.
Павлюк Петро, M.D.
Паздрій І. К., B.A., M.D. (помер).
Панчук Іван, B.A., LL.B.
Патрило Анна, B.A., M.A.
Пелехович Неоніля, M.D.
Пелехович Богдан, LL.B., L.L.M., M.P.L.
Петрівський Ів., B.S. in C.E.
Пирч І. Д., B.A., B.F.A.
Підручний Василь, B.S. in Agr.
Порайко В. Ю., B.S. in Com.
Потоцький Мих., M.D.
Потоцький Петро, M.D.
Продан К. С., B.A. in Agr.
Процик Іван, D.D.S.
Радик Михайло, LL.B.,
Режновський Л. Г., M.D.
Романюк Никита, LL.B.
Савчин-Дима М. (пані) B.A.
Савула Стефан, LL.B.
Свистун Вас., B.A., LL.B.
Симчич Ілько, Ph. G.
Сікевич Наталія, B.S., M.A.
Сіроцький Дм., B.S. in M.E.
Скегар Г. Г., D.D.A., M.S.
Сливка В. Я., B.S. in Phar.
Сметанський Йосиф, LL.B.
Смук Іван, D.V.M., M.D.
Смук Р. І. С., LL.B.
Стечишин Михайло, LL.B.
Стечишин Юлій, B.A., LL.B.
Стечишин Савеля, B.A.
Сухомлин Стефан, M.D.
Сціба̂йло Михайлина, B.A., M.A.
Тарнавський Омелян, D.D.S.
Трембa Василь, B.A., B.A.
Третяк Саломея, B.A.
Фльора Тома, B.S. (бере права).
Хиляк Александер, LL.B.
Чарновський Йосиф, LL.B.
Черняк С., B.A., M.D.
Чепесюк M.B., B.S. in Agr.
Швець Михайло, Ph.G. (помер).
Шкварок Юр., B.A., M.A., LL.B.
Шквір А. С., Ph.D.
Шквір Іван, A.B., M.E., J.D.
Шквір М., Ph. G., B.S., M.D.
Шкляика Ілія, B.A., M.A.
Штольмастер Осип, B.A.
Якиміщак Дм., B.A., LL.B.
Янда Дмитро, LL.B.
Янкович Мих., B.S., M.D.
Яремівна Іванна, B.A.
Яців Іван, B.A., LL.B., M.A., S.J.D.
Жулковський Франко, B.S.

Прошу всіх тих, котрих імена і наукові титули тут подані, переглянути сю лісту, чи імя і науковий степень є добре написані; а коли ні, то прошу сейчас повідомити мене.

Хто ще бажав би бути на останній лісті, зволить написати зараз до:

Dr. H. G. Skehar,
1658 Chicago Ave.,
Chicago, Ill.

ПОДЯКИ.

Складаю щиру подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового 75 дол., котрі мені дуже придалися у моїм критичнім положенню! Нехай росте Батько Союз!

Стефан Гомзяк,
член 276 від., Ембрідж, Па.

Я, нижче підписана, вдова по бл. п. Григорію Гінді, котрий помер 12 листопада 1931, складаю щиру подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного в сумі 1,000 долярів.

Найже не буде ніодного Українця і ніодної Українки, котрі не належали до У. Н. Союза. Крім посмертного я одержала 150 долярів з фонду запомогового підчас недуги мого чоловіка.

Параска Гінда, вдова;
Картерет, Н. Дж.

Я, нижче підписана членкиця відділу 388 У. Н. Союза, щиро дякую Головному Урядови за скоре й точне виплачення посмертного в сумі $500 по покійнім мужови Василю. Дякую також за труд і відділовим урядникам.

Катерина Волянська,
Честер, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

A SHORT HISTORY OF UKRAINE.

(Prepared by Stephen Shumeyko, LL.B.)

TREATY OF ANDRUSIV.

The death of Bohdan Khmelnytsky set in motion further machinations upon the part of the Muscovites to spread dissention among the Ukrainians, in an effort to incorporate Ukraine as a part of Muscovy and not, as the Treaty of Pereyaslaw had guaranteed, to permit Ukraine to continue as an independent ally. Their success in spreading dissension was greatly enhanced by the fact that many of the Cossack officers, losing sight of their ultimate goal of the independence of Ukraine, began to emulate the manners and customs of the Polish nobles. These officers began to dream of a nobility of their own, and in an effort to gain the same they began to exact tribute from the peasants either in the form of goods, money or services. Naturally enough, the peasants in most instances refused to do so. They began to distrust and dislike the Cossack officers who in turn reciprocated the feelings.

Upon the death of Bohdan the Cossacks elected his son George as their Hetman, hoping that he had inherited the great ability of his sire. Their hopes were fruitless, for George, in addition to lacking his father's qualifications was to young and inexperienced for such matters as then confronted Ukraine. He wanted to continue further the alliance with Muscovy under the then Tsar Alexis but only on the condition that Ukraine retain her autonomy. On the other hand, a faction of the Cossack officers favorable to a union with Poland elected as their Hetman Ivan Wyhowsky, a former scrivener of the Cossacks. Wyhowsky made an alliance with Poland and in 1658 started a rebellion against Muscovy. At Konotop he and his „Free Cossacks" inflicted a most disastrous defeat upon the Muscovite troops. However, he could not follow up this advantage because the party known as the Left Bank (i. e. east of the Dnieper River) under the leadership of George Khmelnytsky, fearing a union with Poland refused to follow his leadership. Morever, the Right Bank refused to have anything to do with an alliance with Moscovy. Thus, at the time when unity of purpose and harmony was most needed for her salvation, Ukraine became divided.

Taking advantage of this situation Muscovy increased her machinations to spread discontent among the Ukrainians. The Cossack generals were inspired with prejudice against the Hetman, the common Cossack against their superior officers, and the common people against all who were wealthy and in authority, huge sums of money were spent, successfully, and vast tracts of land granted as fiefs; and Moscovy thus fished in troubled waters to a very good advantage.

To qoute the familiar saying — Ukraine was between fire and water. On the one hand there was Poland — Ukraine's ancient enemy, attempting to again annex all Ukraine. An annexation with Poland would undoubtedly be a repetition of former persecutions and wars. On the other hand there was Muscovy, who although professing friendship was also just as desirous as Poland to completely annex Ukraine and completely destroy Ukraine's autonomy. The Ukrainian people did not know what to do. They distrusted the Pole and the Moscovites; they even distrusted their own leaders. To attempt to remain completely independent without any alliance with either Poland or Muscovy was at this time impossible for neither of the two contries would permit it and Ukraine as yet was not strong enough as a nation to attempt to do such a thing.

A striking description of the appearance of Ukraine at this time is given by Sienkiewicz.

"The last traces of settled life ended on the way to the south, at no great distance beyond Chyhyryn on the side of the Dnieper, and on the other side of the Dniester not far from Uman; thence forward to the bays and sea there was nothing but steppe after steppe, hemmed in by the two rivers as by a frame. At the bend of the Dnieper in the lower country beyond the cataracts Cossack life was seething, but in the open plains no man dwelt; only along the shores were nestled here and there little fields, like islands in the sea. The land belonged in name to Poland, but it was an empty land, in which the Commonwealth permitted the Tatars to graze their herds; but since the Cossacks prevented this frequently, the field of pasture was a field of battle too.

„How many struggles were fought in that region, how many people had laid down their lives there, no man had counted, no man remembered. Eagles, falcons, and ravens alone saw these; and whoever, from a distance heard the sound of wings and the call of ravens, whoever beheld the whirl of birds circling over one place, knew that corpses or unburied bones were lying beneath. Men were hunted in the grass as wolves or wild goats. All who wished engaged in this hunt. Fugitives from the law defended themselves in the wild steppes. The armed herdsman guarded his flock, the warrior sought adventure, the robber plunder, the Cossack a Tatar, the Tatar a Cossack. The steppe was both empty and filled, quiet and terrible, peaceable and full of ambushes; wild by reason of its wild plains, but wild, too, from the wild spirit of men.

„At times a great war filled it. Then there flowed over it, like waves, Tatar "chambuls", Cossack regiments, Polish or Wallachian companies. In the nighttime the neighing of horses answered the howling of the wolves, the voices of drums and brazen trumpets flew on to the island of Ovid and the sea, and along the black trail of Kutchman there seemed an inundation of men."

—o—

At every successive election of a new Hetman, the autonomy of the Ukraine was cut down. By the Treaty of Andrusiv (1667) Muscovy and Poland partitionel Ukraine. Of the two sections of Ukraine, one, which had been dreadfully devasted and depopulated, was ceded to Poland, and this section soon lost its Ukrainian form of government and its Cossack organization, although in 1672 Hetman Doroshenko, with the aid of Turks, nearly succeeded in freeing it completely but failed be ause of the intervention of Muscovy.

—(Next installment — "Ivan Mazeppa").

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Хрх. Михаїла, від. 350, повідомляє членів, що річний мітінґ відбудеться 20 грудня, в неділю, в 5-тій годині ввечір, в гали церковній, 135 Грінвіч Еве. Повинністю є всіх членів на цей мітінґ прийти, бо є важні справи до полагодження. — Василь Карій, предс.; Семен Панасюк, кас.; С. Корівчак, секр.

ОБОРН, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 38, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 20 грудня, в галі парохіяльній, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів прийти на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. На мітінґу буде справоздання контр. комісії за 1931 рік, вибір уряду на 1932 рік і вибір уряду до нашого клюбу. Проситься членів привести нових кандидатів в члени. Повідомляє, що котрий довгуючий член не прийде на мітінґ і не вирівнає свого довгу, буде суспендований. — Андрій Бископ, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Тов. Запорожська Січ, від. 17, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 20 грудня в кУр. Домі, 525 Вест Райен Еве., в годині 1-ій пополудни. Проситься кождого члена явитись на сей мітінґ, бо є важні справи, а також будуть роздані календарі і буде вибір уряду на 1932 рік. Кождий член і членкиця повинні вирівнати свої належитости, бо інакше будуть суспендовані. — Ст. Нановський, предс.; Н. Ковальчик, кас.; Ів. Терлецький, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ ім. Б. Хмельницького, від. 245, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться, в неділю, 20 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали під ч. 18 Вудлан ул. Контрольна комісія здасть справоздання з річного діловодства Січи. Будеться обговорювати справу злуки двох відділів. Треба вірити, що оба відділи в Трентоні доложать всіх старань, що як найскорше злучитись в одно тіло і тим поможуть безробітним членам в їх фінансовій скруті. — І. Сабат, предс.; Іц Музика, кас.; В. Гасій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 19 грудня, в годині, 8-мій ввечір, в гали під ч. 217 Іст 6-та вул. Кождий член має заплатити свої місячні вкладки а також 30 ц. за календар. З новими членами голосіться до секретаря або предсідателя. — Михаїл Марків, секр. рекордовий.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 847 Н. Френклін ул. Обовязком є кождого члена прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Контр. Комісія і уряд здадуть справоздання за 1931 рік, по чім буде вибір уряду на 1932 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої довги по можности, щоби не перетягати довгу на новий рік. Члени, котрим належиться календар, одержать на тім мітінґу за доплатою 30 ц. — Роман Карбівник, предс.; Петро Семків, кас.; Ілько Савчин, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 20 грудня, в Укр. Божій в 1-ій годині. Обовязком є усіх членів прибути на мітінґ і порішити справи, які уряд предложить членам. Буде вибір уряду на 1932 рік. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Взивається контр. комісію перевести контролю. — Іван Магас, рек. секр.

ВИЛКС БЕРИ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, подає до відома своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 20 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Обовязком є кождого члена прибути на сі збори і вислухати справоздання урядників і контр. комісії за цілий рік. Буде вибір уряду на 1932 рік. Напоминається довгуючих членів постаратися вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Також пригадується членам, щоби в неділю 20-го грудня, кождий член був на гали з відзнакою, в годині 9.30 рано. Не явившийся на ті збори член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — еПтро Герман, фін. секр.

АЛИКРІПА, ПА. Бр. св. О. Николая від. 120, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20 грудня, точно в годині 1-шій пополудни. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде річне справоздання і вибір уряду на 1932 рік. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені після ухвали з минувшого мітінґу. Котрий член не буде на тім мітінґу, заплатить кару після статута. — В. Мокрянин, предс.; Н. Долиньо, кас.; М. Бац, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая від. 14, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 20 грудня, в гали під ч. 401 — 5-та ул. Обовязком є кождого члена прийти на ті важні збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1932 рік. Довгуючі члени мусять вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару після ухвали мітінґу. — Теодор Сенчук.

З МУРИНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ.

НЕНЬЧИНА ЧОРНА РОЖЕЧКА.

Плакало нічю з Тенесі муринятко
Тому, що не біле.
Попілувала мамуся його:
Не плач, дитятко,
Не плач, моє ти солоденьке дитя,
Заспіваю тобі колисанку.
Не плач, ти чорна рожечко моя,
Заплющ оченятка,
Не плач, що ти чорний.
Як гайворон вірить, що його дитятко
біленьке,
Так ненька твоя вірить, що ти рожа.
Коли янголи дали тобі ці кучері чорні,
То вплели в них соняшний промінь.
Тому я думаю, що ти такий чорний,
А серденько твоє біленьке як сніг.
Ах, не плач, не плач, ой-ой,
Ти неньчина рожечка чорна.

(переспівав Я. В.)

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР. (18)

Вепер уже не міг навіть думати тікати. Правда, він ще поступив кілька кроків уперед, ніби сподіваючися прорватись через натовп, що біг йому назустріч. Та скоро почув, як кілька потвор схопили його ззаду, спереду і з боків. Прочався він як лев. Страх надав йому надлюдських сил, та годі було перемогти напасників. Вепер побачив себе скоро обвитим травяними шнурами, зі звязаними руками й ногами.

Зі страшним зойком і виттям потвори понесли його ріжними переходами та коридорами до великої салі. Там Вепер побачив посередині салі високий чотирокутний камінь-престол. Він не знав, що це жертівник, на якому вже лежав свого часу Тарзан і Джейні. Положили його на камінь. Скоро він побачив, що до нього наближається красуня жінка з довгим гострим ножем у руці. Це була жрекиня Ла.

Тепер Вепер уже зрозумів усе. Він зрозумів, що лежить на жертвенному престолі, а ця красуня має за кілька хвилин утопити свій ніж в його серце. Вепер хотів стратити притомність, щоб не бачити свого кінця й не бачити, як гострий ніж буде впиватися в його тіло. Зимний піт виступив йому на лобі й він приготовився вмерти. Жрекиня вже піднесла ніж над ним, як почувся страшний крик потвор-людей.

Жрекиня скрикнула перелякано й кинулася геть від престола. Вепер з трудом повернув свою голову, щоб подивитися, що робиться навколо. Тут він побачив вішну для себе картину. Посеред салі стояв великанський лев, що своїми назурами розірвав уже одну жертву потвору-людину. Велика пляма гарячої крови розтікалася по підлозі. Лев підвів свою скрівавлену морду й страшними очима подивився на Вепера.